

Muntadas in 700 woorden

De Spaanse kunstenaar Antoni Muntadas (°1942, Barcelona) leeft en werkt al sinds 1971 in New York. Hij is gekend om zijn onderzoeksprojecten die de invloed van media en het beeld onderzoeken op de politieke en sociale context van een land of periode, zoals de relatie tussen het publieke en het private of de politieke beeldvorming door architectuur of censuur. Hij werkt hiervoor zelf met verschillende soorten media zoals foto, film, artists books (kunstenaarsboeken) maar ook publieke advertenties en ingrepen in de architectuur van een stad. Hij ontving voor zijn werk verscheidene prijzen zoals deze van de Solomon R. Guggenheim Foundation, de Rockefeller Foundation en de Spaanse nationale prijs voor plastisch kunst in 2009 (premio Velázquez de las Artes Plásticas). Hij werkt ook al decennia als gastprofessor bij verschillende opleidingsinstituten over heel de wereld, met heden een vaste lesopdracht aan het MIT te Cambridge, in de hoop zo een dialoog mogelijk te maken tussen professionals uit verschillende sectoren.

Na Muntadas' eerste solotentoonstellingen in Barcelona en New York begin jaren '70 van de vorige eeuw, exposeerde hij op de Biënnale van Venetië in 1976, waarna hij meteen doorreisde naar Antwerpen voor zijn eenmanstentoonstelling in het ICC. Twee van de drie sleutelwerken uit deze tentoonstelling werden na 35 jaar definitief opgenomen in de collectie van het M HKA, samen met een aantal andere, recente verwervingen om zo een vollediger beeld te geven van de complexiteit van het oeuvre.

Naast het M HKA heeft Muntadas werken in kunstverzamelingen over heel de wereld, van het MOMA in New York tot het Reina Sofia in Madrid. Hij toonde een tweede maal werk op de 51ste Biennale van Venetië in 2005, en was eveneens aanwezig op de VI en X edities van Documenta te Kassel (1977, 1997), de Whitney Biennial of American Art (1991) en meer recent in het NCCA in Moskou (2012).

Antoni Muntadas groeide op in Spanje tijdens de regeerperiode van Franco. Hij begon zijn carrière al schilderend, maar besloot al snel dat de schilderkunst te passief was voor hem, daar hij als kunstenaar in het midden van de maatschappij wou staan. Hij begon daarop met experimenten die eerst vooral de wereld van de zintuigen verkenden, maar zijn acties werden al snel meer en meer werelds en politiek geïnspireerd. Zo liet hij in 1972 de voorpagina van een krant waarop Franco in close-up werd geportretteerd, langzaam zinken in water, een actie die hij liet vastleggen op super-8 film (*La Vanguardia, Vilanova de la Roca, 1972*).

Ondanks zijn verhuis in 1971 naar New York, bleef zijn band met Spanje erg nauw. Tussen 1973 en 1975 was hij lid van de Grup de Treball, een artistieke groep uit Catalonië die via politieke acties, tekst en muziek voornamelijk protesteerde tegen het Spaanse repressieve regime. Muntadas verliet de groep na de dood van Franco in 1975, maar hield er een levenslange schatplichtigheid aan het maatschappelijke aan over. Het continue maatschappelijke onderzoek dat elk van zijn werken kenmerkt, beschouwt hij zelf als zijn taak als kunstenaar, aangezien hij er van overtuigd is dat artistieke activiteit moet samenvallen met de realiteit waarin we leven. Hij wil als een sociaal-culturele onderzoeker o.a. de codes van de stroom beelden die we elke dag over ons heen krijgen proberen te vertalen en te duiden, zodat hij zelf een katalysator wordt. Hij doet dit via verscheidene langlopende projecten, dikwijls in samenwerking met onderzoekers uit andere branches zoals de antropologie of linguïstiek. Eén van zijn grootste en langstlopende projecten is de *On Translation series*, een bundeling van projecten die ondanks hun uiteenlopende data, geografische locaties en onderwerpen allemaal opgestart zijn uit een interesse om te onderzoeken hoe informatie gefilterd en geïnterpreteerd wordt doorheen een apart gebeuren, locatie of systeem zoals zijnde een museum, een interview maar eveneens een applaus of het bankwezen. Zijn langlopend deelproject *On Translation: Warning*, is een verzameling van architecturale ingrepen en prints met de slagzin *Warning: perception requires involvement*. Een zin die ons moet waarschuwen voor de onzichtbare mechanismes die schuilen achter de productie en de receptie van media, politiek, reclame of andere ingrepen in ons dagelijks leven, maar eveneens oproept tot persoonlijke participatie en engagement.

De vele projecten rond macht en politiek culminereren samen in zijn onderzoek over stadions, door hem ook wel 'places of spectacle' genoemd. De controle die dergelijke plaatsen genereren over hun

publiek wordt al sinds de oudheid gebruikt door politieke of andere charismatisch leiders om bij mensen een gevoel van vrije tijd op te wekken, terwijl ze ze eigenlijk steeds strakker in een keurslijf dwingen. Muntadas legt deze mechanismes bloot door ze te documenteren, en te fotograferen.

Hij kiest er zoals steeds bewust voor om hierbij niet te prediken, maar vindt het de taak van kunstcritici en andere schrijvende intellectuelen om hier verder onderzoek te doen, en de duiding te geven bij projecten die hij opstart. Elke generatie kunstenaars moet volgens hem ook een generatie schrijvers en critici voortbrengen zodat de betekenis van de productie niet verloren gaat in de vertaling doorheen de tijd, maar juist verbreed wordt. Om verdere kritiek en onderzoek mogelijk te maken en te stimuleren, stelt hij zelf ook dikwijls de archieven van zijn onderzoekprojecten open via presentaties of boeken, zodat zijn presentatie en conclusies niet de enige hoeven te zijn, na het soms meer dan tien jaar verzamelen van materiaal rond één specifieke kwestie.